

DJEČJI PODLISTAK „HRVATSKE RIJEČI“

HR'CKO

23. travnja 2021.

Broj 199

ISSN 1821-3758

9771821375004

Pozdrav svim veselim Hrckovim čitateljima!

Škola te zove i čeka

NP Kornati

Sveti Marko

Loptasta slikopriča

Čitam i skitam

Križaljka

Mjesec travanj započeli smo danom šale. Ako ste nastavili u tom duhu, onda vjerujem da uživate u ovome mjesecu. Jučer smo obilježili rođendan našega planeta Zemlje, no nadam se da vam neće trebati cijela godina da se ponovno sjetite svega onoga što možemo učiniti za svoj planet. Prelistajte stranice *Hrcka* i pogledajte kako možete i sami pridonijeti očuvanju našeg okoliša.

Danas, 23. travnja, je Svjetski dan knjige i autorskih prava, pa potaknuta time vas pozivam da se uključite u *Hrckov* natječaj proze i poezije – »Budi pisac, pjesnik budi«. Radove možete slati na e-mail adresu hrckove pošte (piše dolje) i nemojte zaboraviti da najbolje autore očekuju nagrade.

Na natječaju mogu sudjelovati učenici osnovnih i srednjih škola, a radovi trebaju biti pisani hrvatskim standardnim jezikom, te mjesnim govorom (bunjevačkom i šokačkom ikavicom).

Sljedeći broj *Hrcka*, koji je jubilarni (200.), izlazi 21. svibnja.

Do tada, doviđenja, ili bolje: do čitanja!

Željka

IMPRESUM

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

Urednica izdanja: Željka Vukov
Suradnici: Ivana Petrekanić Sič, Bernadica Ivanković,
Marina Piuković, Vesna Huska, Katarina Čeliković, Zoltan Sič,
Nevena Gabrić, Mirjana Crnković, Slađana i Petar Tikvicki

Lektor: Zlatko Romić

Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi

Ilustracije: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov

Obrada fotografija: Nada Sudarević

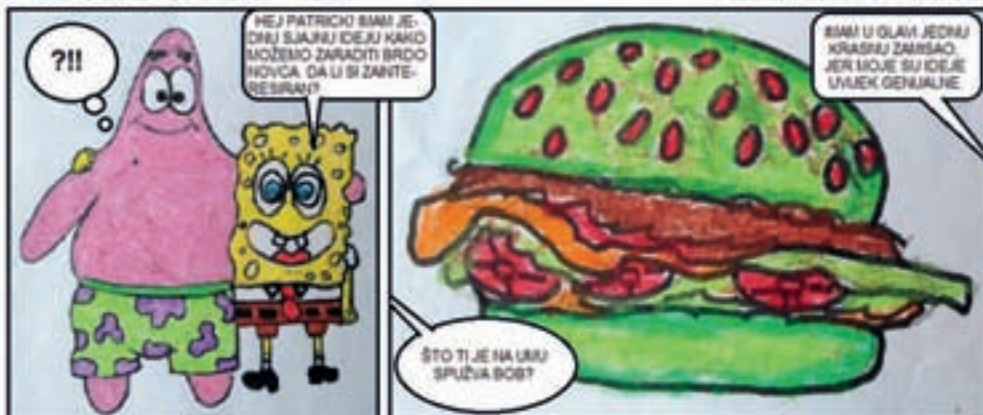
E-mail: hrcko@hrvatskarijec.rs

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu
Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje

PLJESKAVICE U BOJI

Scenarij i crtač: Ana Mihajlović

Upis teksta, grafička obrada i Design: Kristijan Sekulić 2021

STRIP KAIŠ U IZVEDBI POLAZNIKA LIKOVNE SEKCIJE HRVATSKOG KULTURNOG CENTRA 'BUNJEVAČKO KOLO' U SUBOTICI 2021. GODINE

Što mogu JA učiniti?

Sviđaju li vam se
ove slike?

Ili su vam draže ove?

Svi više volimo lijep okoliš. Čovjek brojnim neprimjerenim aktivnosti onečišćuje okoliš.
Sigurno se pitate »što ja tu mogu?«

MOGU! I TREBAM!

A što mogu?

Primjerice mogu i ovo:

- Češće ići biciklom, pješice ili javnim prijevozom. Tako ćemo smanjiti količinu ispušnih plinova i zrak će nam biti čistiji.
- Štedi vodu! Dok pereš, odnosno četkaš, zube, zatvori pipu. Ako voda teče samo jednu minutu, potroši se 10 do 14 litara pitke vode. Vodi računa jesi li dobro zatvorio pipu, jer jedna kap u sekundi znači četiri litre bačene vode na dan.
- Vodi se sloganom 3R: Reduce-Reuse-Recycle REDUCIRAJ (smanji) količinu otpada koju stvaraš, VIŠE PUTA koristi jednom kupljeno i RECIKLIRAJ!
- Mudro s otpadom! Kad potrošiš neku konzervu s hranom, nemoj ju baciti već je upotrijebi za nešto drugo. Na internetu ima puno ideja, a i mi u *Hrcku* ti ih često nudimo.
- Mudro s energijom! Isključi svjetlo kada nisi u prostoriji i elektroničke uređaje kada ih ne koristiš. Podigni roletne, razvuci zastore i koristi što više dnevno svjetlo umjesto umjetne rasvjete. Zimi ne moraš biti u kratkim rukavima, obuci se toplije i smanji grijanje.
- Plastične vrećice zamijeni platnenim, a ako ih i moraš koristiti, uzmi one od biorazgradivog materijala.
 - Kupuj i rabljene stvari. Ne mora uvijek sve biti novo.
 - Češće koristi stvari za višekratnu nego jednokratnu upotrebu.
 - Budi primjer drugima.
- Jučer, 22. travnja, obilježili smo Dan planeta Zemlje. Nemojte dopustiti da čekamo sljedeći 22. travnja kako bismo se opet sjetili što sve možemo učiniti za naš Planet.
 - Učini nešto već danas!

B. I.

Škola te zove i čeka!

Upis u prve razrede je u tijeku i tako će biti sve do 31. svibnja. Ove godine u cjelovitu nastavu na hrvatskom jeziku upisuje se dvadeseta generacija učenika. Kako se upisati? Vrlo jednostavno, samo kod upisa trebaš (odnosno, tvoji roditelji) naznačiti ili reći da želiš nastavu pohađati na hrvatskom jeziku. Osim hrvatskog, tamo ćeš učiti i srpski jezik, a govorit ćeš i našu bunjevačku, pa i šokačku ikavicu u Monoštoru. Svi ostali predmeti su isti kao i u svim drugim odjelima.

Kakvi te prijatelji čekaju uvjerit ćeš se sam/sama i sigurna sam da se nećeš pokajati. Neki od njih napisali su pismo samo za tebe!

Dragi prvašiću

Vjerojatno se bojiš škole i misliš kako neće biti zabavno, ali griješiš. U školi ćeš steći puno dobrih prijatelja i naučit ćeš mnogo novih stvari poput čitanja i zbrajanja. Najbolja stvar u školi su mali i veliki odmor, tada idemo vani i jedemo užinu. U školu dolazim autobusom i tada se družim s prijateljima i iz drugih škola. Ako ti ikad zatreba pomoć, obrati se učiteljici ili meni (tad ću biti 5.4).

Timotej Vukmanov Šimokov, 4. razred – OŠ Matko Vuković, Subotica

Budući prvaku

Sigurno iščekuješ školu, a ne znaš kako je u njoj. U školi se uče brojevi, slova, pjeva se, igra i druži se. Na odmorima dijelimo užinu, igramo se i razgovaramo. U školi ćeš imati mnogo dobrih prijatelja i učiteljicu koja se veseli budućim prvašićima.

Čekamo te, moji prijatelji i ja.

Ana Perčić, 3. razred – OŠ Matko Vuković, Subotica

Ćao, budući đaku-prvaku

Zovem se Roko. Idem u drugi razred OŠ Ivan Milutinović i volim svoj razred zato što smo svi prijatelji. Učiteljica nas pusti na odmoru da se igramo. Meni je omiljeni predmet tjelesno.

Roko Piuković, 2. razred – OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Dragi prvaši

Prvaši, prvaši dođite nam svi,
da naučite slova, brojeve
i da se skupa
zabavimo svi.

U školi je jako lijepo,
obitelj smo jedna mala,
ali odabrana.

Neka petice lete,
jer je lijepo biti školsko dijete.

Želimo vam uspješne
i zanimljive
školske dane!

Ivona Pejnak, 4. razred –
OŠ 22.oktobar, Monoštor

Dragi đaku prvaku!

Zovem se Luka. Četvrti sam razred Osnovne škole *Ivan Milutinović* u Maloj Bosni. Idem u hrvatski odjel. Pišem ti ovo pismo kako bih ti pokazao što te čeka u hrvatskom odjelu. Prvo ćeš se upoznati s puno dobrih prijatelja u razredu. Moj razred broji šest đaka. Vrlo smo složni, ali se lijepo družimo i s djecom iz drugih razreda. Vjerojatno ćeš dobiti dobru učiteljicu koja će vas voditi i brinuti o vama kao što naša brine o nama. Uz pomoć šarenih i zanimljivih knjiga lako ćeš naučiti čitati i računati. Imat ćeš prilike za divna putovanja. Ja se rado sjećam svog ljetovanja na Prviću. Bilo je to divno putovanje koje neću nikad zaboraviti. Želim ti da svoje školovanje provedeš uz dobre prijatelje, da stekneš nove i sačuvaš stare.

Luka Ivković, 4. razred – OŠ *Ivan Milutinović*, Mala Bosna

Dragi đaku prvaku

Zovem se Sara i idem u OŠ *Vladimir Nazor* u Đurđinu. Sigurna sam da će ti biti zanimljivo u školi. Škola je mjesto gdje učimo i družimo se. U njoj ćeš steći puno prijatelja. Učiteljica će te svemu poučiti. Meni se najviše sviđa učiti i družiti se. Čekamo te!

Sara Dulić, 5. razred – OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin

Zdravo budući prvašiću!

Škola nije toliko strašna, zapravo je stvarno zabavna.

Moj omiljeni predmet je matematika. To je kada zbrajamo i oduzimamo, množimo i dijelimo brojeve.

Držim ti palčeve da ti bude sretno u školi, a drži i ti meni zato što idem u peti razred.

Volim moj odjel zato što imam dobre prijatelje i siguran sam da ćeš ih i ti imati, kao i dobru učiteljicu. Baci pet!

Puno te pozdravljam

Pavao Huska, 4.c – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica

Dragi prvašići.

Zovem se Marijana i idem u 4. razred OŠ *Matija Gubec* u Tavankutu. Moj se učitelj zove Antun i uči me od prvog razreda.

Moj razred je živahan i aktivan. Svake godine sudjelujemo na natjecanju recitatora. Moja prijateljica Nikolina je veoma uspješna u tome. Jedne godine osvojila je i putovanje u Hrvatsku. Volimo se maskirati. Prethodnih smo godina sudjelovali na *Hrckovom maskenbalu* u Subotici. Surađujemo i s teta Spomenkom, našom knjižničarkom, koja za svaki blagdan u seoskoj knjižnici organizira zanimljive radionice. Za Uskrs smo pravili zečeve od papira, a za Dan žena izradili smo prekrasnu vazru s cvijećem.

Volim svoju školu, jer ima u njoj puno zanimljivih aktivnosti. Nikad nam nije dosadno.

Marijana Skenderović, 4. razred – OŠ *Matija Gubec*, Tavankutu

Ž. V.

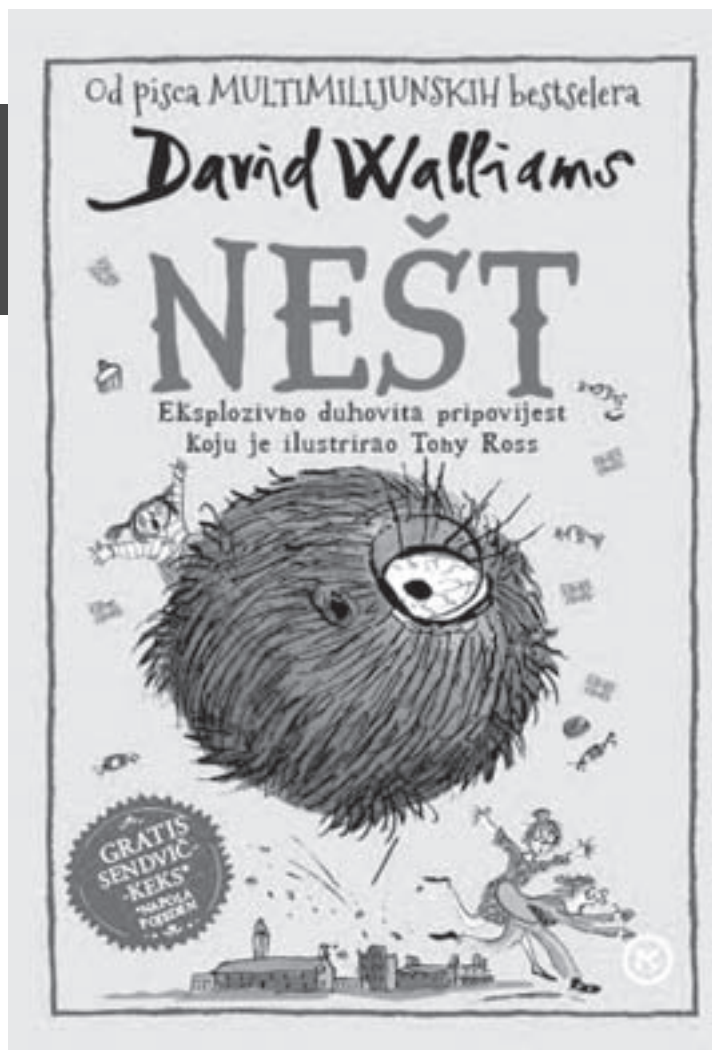
travanj 2021.

5

David Walliams:

NEŠT

Zamislite kako je to kada dvoje divnih, mirnih roditelja ima nezadovoljnu i zahtjevnu kćerku. Upoznajte obitelj Mrvica. Mirko i Mirna Mrvica, oboje knjižničari, i njihova kći Mirta Mrvica, sušta suprotnost svojih roditelja. Njezina prva riječ bila je »još« i izgovorila ju je odmah po rođenju. Roditelji su joj pokušavali ispuniti sve želje, ali to njoj nije bilo dovoljno. Njezino ponašanje bivalo je sve gore i dalje je tražila još, još, još... Kad Mirta izjavi da želi NEŠTA, iskrasne problemčić... Što je to NEŠT? Što su sve spremni učiniti gospodin i gospođa Mrvica da usreće svoju kći? Kamo će ih odvesti njihova očajnička potraga? Hoće li uspjeti pronaći i NEŠTA? Neću vam otkriti, doznajte sami. Reći ću vam samo toliko da jedino što Mirta nije imala bile su knjige. Usprkos tome što su joj roditelji bili knjižničari. Prezirala je knjige držeći da su D O O S S S A A A D D D N N N E E E! Znam da vi tako ne mislite. Stoga vam predlažem da ostatak pročitate u ovom uzbudljivom i interesantnom romanu.

stiholjupci

Bit ću dobar iz inata

Baš se danas neću tući!
Danas ću baš dobar biti!
Iz škole ću
ravno kući
baš na vrijeme se vratiti.

I špinat ću sav pojesti.
Pokazat ću mami, tati
uredan
da mogu biti.
Baš se neću zaprljati!

Pa nek' vide kako mogu,
pa nek' znaju da sam »pravi«
i da i ja
»nešto imam u čupavoj svojoj
glavi«.

Sad me ljube,
sad me hvale,
a ne znaju mama, tata:

Sve što hoću, to i mogu!
Sad sam dobar – iz inata.

Mirna Grbec

Rič o pantljiki

Ja sam pantljika. Kadgod brižno svaka od nas čuvana majkinim ričima: »Meti, dite, doli u škatulju u šifuner – mož baš vaka ustribat«. Oprane i upeglane – znale smo stat godinama jer – mož ustribat.

Ja sam pantljika. Možem vezat kosu i bombone na granu i mirisno suvo cviče i stara pisma i svete sličice i maleni dar i sve čeg se sitiš da će bit lipče kad i sa mnom povežeš. Mož brez mene – mož. Al je sa mnom – ipak lipče.

Ja sam pantljika. Kad me digod dobiješ – očisti me i čuvaj. Šnjotaj dok ne nađeš di ću i šta ulipčat. Sritna sam u škatulji u šifuneru, al još više kad kome dragost učinim.

PANTLJIKA – vrpca, traka

ŠKATULJA – kutija

ŠIFUNER – dvokrilni ili jednokrilni ormar

ŠNJOTAT – misliti, razmišljati

USTRIBAT – ustrebati, zatrebati, u nekom trenutku imati potrebu za čim

DRAGOST – radost, raspoloženje/osjećaj kada je komu što drago, ugodno

HRVATSKI JEZIK

Piše: Mirjana Crnković

Najbolji i najjači jezik

Pridjevi u hrvatskome jeziku imaju tri stupnja po kojima prepoznamo promjenu svojstva neke riječi. Ti se stupnjevi zovu *pozitiv*, *komparativ* i *superlativ*. Pridjeve po tim stupnjevima mijenjamo tako što dodajemo svojstva, kao da ih se čini više u značenju riječi, a u pisanju dodajemo neke predmetke i dometke. Na primjer, kada stupnjujemo pridjev jak, onda je pravilno pisati *jak – jači – najjači*. Zanimljivo je da treći stupanj (superlativ) ima predmetak *naj* koji se samo prilijepi na početak riječi. Čak i ako riječ počinje slovom *j*, taj *naj* ostaje. Stoga je potrebno pisati oba *j*, jer jedan važi za predmetak *naj*, a drugi za pridjev jači. Također je važno upamtiti da se predmetak *naj* uvijek piše spojeno s pridjevom, nikad drukčije.

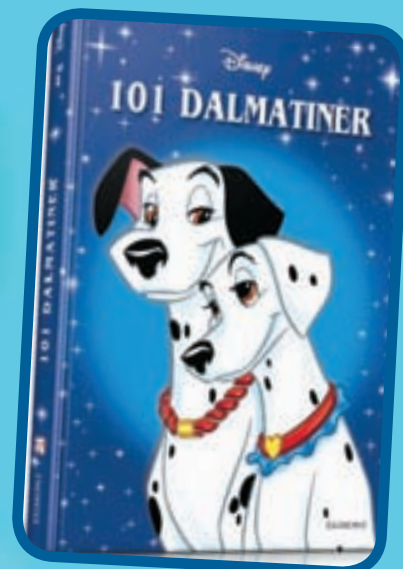

UPOZNAJMO VRŠNJAKE

Zovem se **Karlo Petrović**.

Učenik sam **prvog** razreda OŠ *Sveti Sava* u *Srijemskoj Mitrovici*.

Obitelj: tata **Stjepan** (42) i mama **Katarina** (36).

ILI – ILI:

slano / **slatko**
voće / **čokolada**
kompjutor / društvena igra
stan / **kuća**
tenisice / cipele
meso / **povrće**
zima / **ljet**
dan / noć
pješačenje / **bicikl**
jabuka / **ananas**
crvena / **plava**
film / knjiga

tamburaši / zabavljaci
tjelesni / matematika
pjevanje / **plesanje**
pizza / paprikaš
kemijska / olovka
čokolada / vanila
gazirano / **negazirano**
pas / **mačka**
selo / **grad**
karate / odbojka
kazalište / **film**
jesti / kuhati

PREPORUČAM:

knjiga:
101 dalmatiner

pjevač:
Zdravko Čolić

pjesma:
Ruška

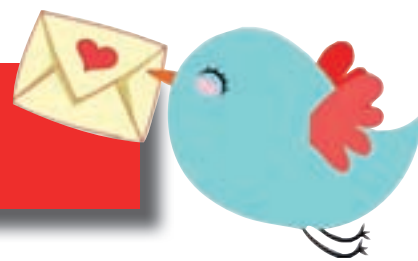
film:
Legenda o Zorrou

kompjutorska igrica:
Minecraft

Volim: sport (karate)
i video igrice

Ne volim: kišu i svađu

NP Kornati je 5. nacionalni park u Hrvatskoj (osnovan 13. 8. 1980.) zbog ljepote okoliša, razvedenosti obale, zanimljive geomorfologije i bogatog morskog ekosustava. Obuhvaća Donje Kornate (Kornatski i Piškarski otočni niz) i jugoistočni kraj Dugog otoka sa zaljevom Telaščica. NP Kornati (površine 217 km² od čega 50 km² kopna i 167 km² mora) čine 89 otoka, otočića i grebena poznatih po visokim stijenama (najviši Kolobučar 82 m i najdulja Mana 1.530 m). Najviši vrh arhipelaga je Metlina s 237 m, najniža prosječna temperatura je 8° C te najviša 25°C, a Kornati imaju 2.700 sunčanih sati godišnje.

O IMENU: Kornat (najveći otok po kome je NP dobio ime) potječe od lat. riječi »corona« što znači kruna!

Tradicionalna događanja: na Kornatima su proslava na Tarcu (povodom blagdana Gospe od Tarca kada se ide u procesiju brodovima) i regata (proslava početka turističke sezone).

Najznačajnije građevine: iz bizantskog vremena – najstarija utvrda na Jadranu po imenu Tureta (podignuta u 6. st., vjerojatno u vojne svrhe iz kasnog srednjeg vijeka – crkvice Gospe od Tarca, skromna jednobroda sakralna građevina, jedini svjetionik na Kornatima zove se Tajerske sestrice suhozidi (oko 330 km nastala rukom vrijednih Kurnatara – stanovnika Kornata) nastali kako bi razgraničili posjede i pašnjake i spriječili ovce da prelaze na druge posjede, kornatske kuće i stanovi (naseobine uz ovčije torove).

NAUČILE SMO: Osim po turizmu, Kornati su poznati i po ovčarstvu i maslinarstvu (danas je na otoku oko 2.000 ovačica i preko 18.000 maslina).

PODMORJE: Izrazito čisto i prozirno jer svjetlost duboko prodire, a morski svijet bogat ribom, koraljima i sa stotinjak jedinki dobrog dupina te simpatičnim morskim kornjačama (jedna od najugroženijih životinja na svijetu glavata želva u Jadran dolazi na zimovanje, radi obilja hrane i mira).

BILJKE: Ovdje živi više od 650 biljnih svojti! Najznačajnije su: dubrovačka zečina, bijela šupaljka, pustenasto devesilje, jadranska perunika, ilirska perunika, srebroliki slak, višecvjetni sunovrat, drvenasta mlječika, te čak devet vrsta iz porodice kačunovica (hrv. naziv za orhideje)!

ŽIVOTINJE: kukci (leptiri i mravi) te vodozemci (zelena krastača), gušteri (primorske i krške gušterice i kućni macaklin) i zmije (četiri vrste: zmajur, kravosas, šara poljarica i crvenkrpica – nijedna otrovnica), mnoge ptice (galebovi, morski vranc, čiope, sivi sokol, ušara i gavran te brojne prekrasne pjevice) te sisavci (kuna, šišmiši) i špiljske životinje ures su Kornata.

OVO MORAŠ VIDJETI: Uvala Strunac (prekrasna uvala u srcu Kornata, na pustom otoku Žut – otoku kamena, maslina, smokava, grožđa i čistog plavog mora) i uvala Levrnaka (predivna uvala na istoimenom otoku i velike visine koji ima izvrsni pogled na okolicu te jedinu pješčanu plažu na Kornatima – Lojena).

»Posljednjeg dana stvaranja Bog je poželio okruniti svoje djelo i stvorio je Kornate od suza, zvijezda i duha« (irski pisac **George Bernard**).

P. S. Bilo je prelijepo! Ani se najviše svidjelo igranje s dupinima, a Ivi prekrasni zalazak sunca.

Voislav Sekelj

(Subotica, 20. IV. 1946. – 4. V. 2017.)
pjesnik, romanopisac, dramski pisac, kritičar,
nakladnik, novinar i urednik

Upoznajmo se!

Rođen sam u Subotici. U svom rodnom gradu završio sam osnovnu, srednju te Višu tehničku školu, smjer elektrotehnika. Najveći dio radnog vijeka proveo sam kao srednjoškolski profesor u subotičkoj Tehničkoj školi.

RIČ FALI!

Volio sam pisati. A pisao sam različite vrste književnih radova: pjesme, romane, eseje, poetske drame, književnu kritiku i publicistička djela.

Eh, kako sam pjesme volio pisati! Najviše one koje su imale naše riči – bunjevačke, koje su mogle starim ričima opisati nekadašnji život, pa sam koristio i one riči kojih više nema. Naš bunjevački govor nije samo lip, on je slikovit, bogat značenjem, zvučan. A kada sam pisao pisme na ikavici, onda su one imale puno riči o zemlji, salašu, životu u prirodi.

Volio bih čuti kako vi divanite, kako čitate pisme na ikavici, i – naravno – da poznajete svaku rič u pismi! Dobar bi to bio zadatak za vas i zato je ovdje i jedna pisma o salašu.

Malo sam i »filozofirao«

Život je za odrasle i ozbiljan. A »ozbiljno« znači biti odgovoran i željeti govoriti svojim jezikom, pisati, imati prava na svoju hrvatsku kulturu – ne bojte se, neću biti ovdje jako ozbiljan. Kada sam ja bio mlad, najviše sam od naših običaja volio dužijancu! Znam da i vi volite dužijancu i da se neki od vas uključuju u taj naš običaj u nošnji. Zato sam sudjelovao s prijateljima u organizaciji velike gradske *Dužijance*, jer smo željeli pokazati ljepotu našeg običaja. Nekima se to i nije sviđalo. Vaši stariji će vam ispričati što se događa kada braniš svoje od drugih... To neki zovu »filozofiranje«... A ja vam kažem – moraš volit svoje i bit ponosan na ono što je tvoja kultura!

O tome sam pisao u novinama koje su nosile naziv *ŽIG!* Pisao sam i za druge novine.

Odličje i priznanja

Tadašnji predsjednik Hrvatske **Stjepan Mesić** 7. listopada 2009. dodio je Voislavu Sekelju odličje *Reda Danice Hrvatske* s likom Marka Marulića za očuvanje kulture hrvatskoga naroda u Srbiji. Dobitnik je Nagrade *Dr. Ferenc Bodrogyári* grada Subotice (2006.). Dobitnik je i priznanja *Ban Josip Jelačić* za dugogodišnje društveno djelovanje u očuvanju i razvoju nacionalnog identiteta Hrvata u Vojvodini koje dodjeljuje Hrvatsko nacionalno vijeće (2015.). Dobitnik je nagrade za životno djelo na području književnosti *Balint Vujkov Dida* Hrvatske čitaonice (2011.).

K. Č.

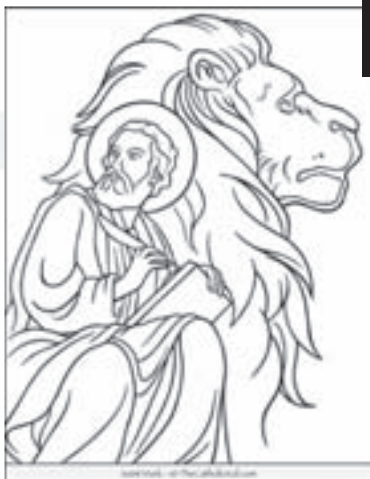
BUNJEVAČKI SALAŠ

Sam salaš
bunja prazna
ni buva u njoj
više nema
u karmiću odavno
paučine nema
pod dudom drimaju koraće
mekano zakuvanu
pitu klape
ničeg nema
ni vaške ne laju
ni zunzare se ne čuju
tek ledina iza kuće
bolesno poderana
žednom odžaku
namigiva

Voislav Sekelj

Crtež iz knjige *Rič fali*, Ivan Balažević

Upoznajmo sveca

Sveti Marko evanđelist

- rođen je oko 10. godine, a pravo mu je ime bilo Ivan
- u kući njegove majke Marije okupljala se prva kršćanska zajednica
- bio je Barnabin nećak i s njim je pratio sv. Pavla na njegovom prvom misijskom putovanju,

poslije je bio pratitelj sv. Petra, s kojim je boravio u Rimu

- na temelju Petrovih propovijedi je napisao svoje evanđelje
- bio je prvi aleksandrijski biskup, mučenik Crkve
- pogani su ga na sam Uskrs vezana užetom vukli po ulicama, zatvorili u tamnicu, mučili ga
- zaštitnik je Venecije, polja, vinograda i usjeva, zaštitnik zidara, građevinskih radnika, staklara, pletača, pisara, odvjetnika
- njemu se utječemo i protiv nevremena, tuče, munje...
- simbol mu je lav, blagdan mu je 25. travnja
- od 589. godine se na Markovo drži procesija s blagoslovom polja, žita

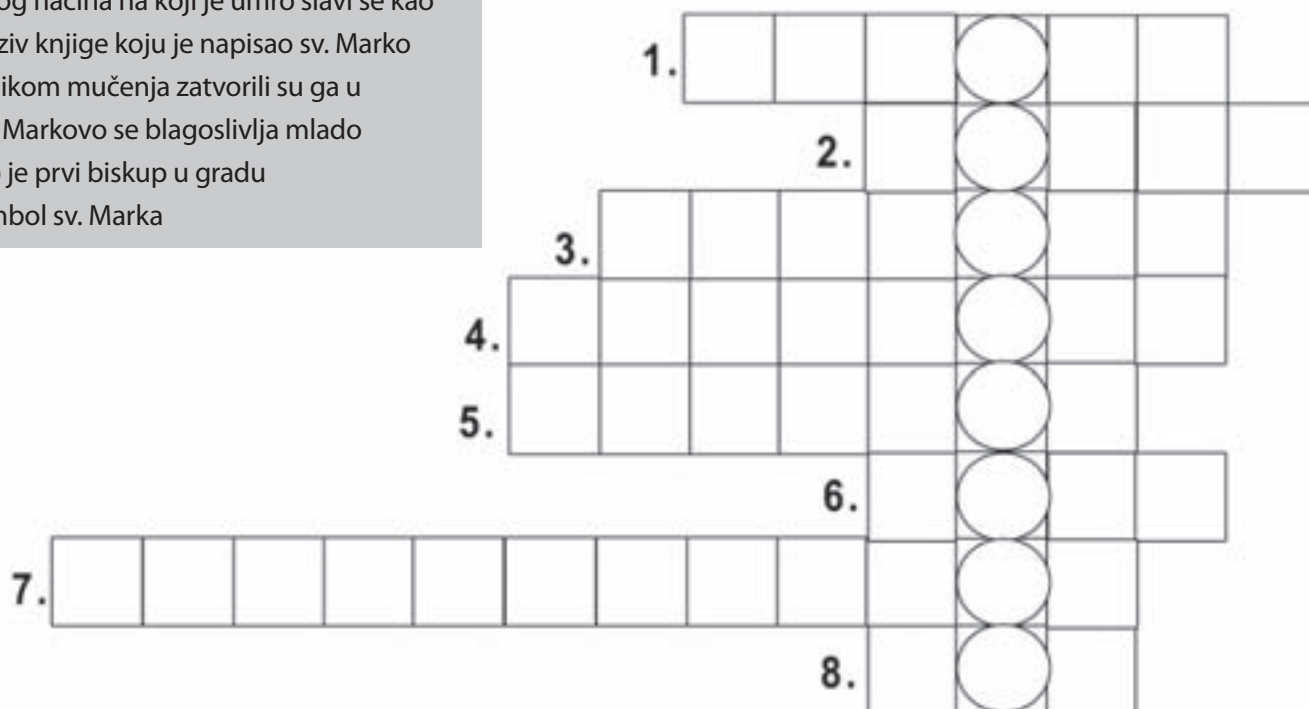
Duhovni kutak

SLAVIMO IMENDAN

- 25. travnja – Marko
- 27. travnja – Ozana
- 1. svibnja – Josip radnik, Josipa
- 3. svibnja – Filip i Jakov
- 4. svibnja – Florijan, Cvjetko, Cvijeta
- 6. svibnja – Dominik, Dinko
- 7. svibnja – Dujam, Duje, Duško, Gizela
- 12. svibnja – Leopold, Bogdan
- 14. svibnja – Matija
- 16. svibnja – Ivan, Nenad
- 17. svibnja – Bruno
- 18. svibnja – Feliks, Srećko
- 19. svibnja – Rajko

Točno riješite križaljku o sv. Marku i dobit ćete ime grada čiji je on zaštitnik.

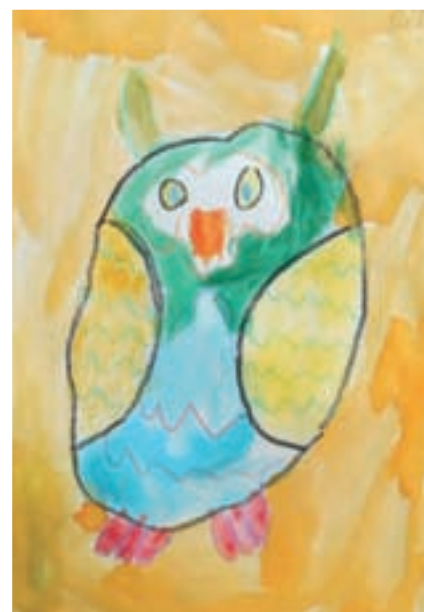
1. Mjesec u kojemu je blagdan sv. Marka
2. Ime apostola kojega je slušao sv. Marko
3. Zbog načina na koji je umro slavi se kao
4. Naziv knjige koju je napisao sv. Marko
5. Prilikom mučenja zatvorili su ga u
6. Na Markovo se blagoslivlja mlado
7. Bio je prvi biskup u gradu
8. Simbol sv. Marka

Nevena Gabrić

Alen Kopunović Legetin, 1. r – OŠ Pionir, Žednik

Aleksa Vlaović 1. c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Matija Rudić, 2.e –
OŠ Ivan Milutinović, Mala Bosna

Anastazija Kovač, 1.c – OŠ Ivan Milutinović, Subotica

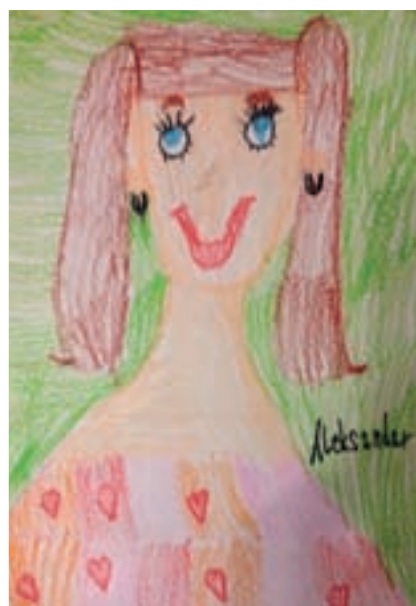
Milan Gašpar, 2.e – OŠ Ivan Milutinović, Mala Bosna

Nina Dulić, 1.b – OŠ Vladimir Nazor, Đurđin

Timotej Vukmanov Šimokov, 4.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

Aleksandar Sente 1.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

Martina Tikvicki, 4.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

Emina Pal, 4.b – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta

Filip Ivković Ivandekić, 4.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

Hana Šimunović, 3.2 – OŠ Aleksa Šantić, Vajska

Tanja Pavić, 3.1 – OŠ Aleksa Šantić, Vajska

SCENA PRVA: Sara ne može nikako zaboraviti Jurine riječi. »Ksenija – koja si ti kraljica! Obožavam te!...« i onda onaj njegov smijeh koji ju je toliko puta ugrijao i kao grlio... Kao da se zaledile i riječi i svaki osjećaj u njoj. Sve joj je jasno u svezi TE ŽENSKJE OSOBE (TŽO) i Jure, jedino joj nije jasno kako je ona mnogla biti takva ženska koza (TŽK) da ništa ne primijeti. Što je, tu je. Sad će biti pametnija. I više nikada, nikada, nikada neće biti TŽK da se zaljubi – u frenda. Jednostavno – kao ovo glupo pro hladno proljeće – zahaladila je i njena (glupa) zaljubljenost...

SCENA DRUGA: Kod Jure nije hladno nikako. Dapače! Sve se nekako slaže – u školi ✓ doma ✓ game time ✓. Nekad misli da je samo tad živ. Na drugo (čitaj – bivši frendovi i frendice i sl.) niti ne misli. Čini se to tako daleko vrijeme dok je čekao da ga Sara primijeti. I samo mu se vraća tren kad joj je htio nešto zbilja REĆI... Onda se čuo PING njenog fona i ona – tek misleći da će taj srednjoškolski kreten nešto lajkati – izgubi se u interspaceu. Jure joj je jednostavno nestao s vidika. E, pa dobro... Naći će on sebi mjesto! Ksenija nije uopće takva – nju ni on ni ostali dečki ne interesiraju. Jure može biti ljubomorán samo na likove iz igre i to mu za sad savršeno paše. Bar ljubav ka gameu – Ksenija i on dijele...

SCENA TREĆA: Sara aktivno mijenja »image«. Ona ima tu čudnu osobinu – kad zbog nečeg pati, ona »tjera inat«. Ma koliko igrice i njoj bile COOL, ona će sad biti prava antigejmerica i zaljubljenica samo u umjetnost. I osjećajima i stavovima i aktivnostima i – izgledom! Javila se profi hrvatskog da bi ona jako voljela da imaju neku dodatnu nastavu – o poeziji. Profka jedva dočekala, jer već odavno pili kako »Sara ima dara« – za pisanje pjesama. Napravila online dodatnu – u Google učionici imaju Meet i recitiraju. Neki i snimaju i dijele snimke u učionici, pa i na društvenim mrežama. Tako pokoja snimka dospje i na – društvene mreže...

SCENA ČETVRTA: Sara je jednu večer mirno sjedila uz mamine zbirke poezije tražeći još neke lijepe za zapisati i pokušati recitirati. Sviđa joj se to, jer joj se čini da priča različite ljubavne priče, ali ni jednu sličnu njenoj »priči«, za koju više ne želi čuti. Oduševljava ju *Voćka poslije kiše* i

snimila ju je za sat, a profka stavila na školski Youtube kanal. Jure prati samo »gameplay«, ali mu je jednom slučajno »iskočila« – Sara kako recitira. Tri puta je startao njen video i gasio. Ali – morao je čuti. Stavio sluške i stavio kapuljaču duksa do očiju. Ipak je – do kraja druge strofe – oko zasuzilo. Alergija, sigurno.

V. H.

VOLIM VOJVODINU

Vani je već lijepo vrijeme i sigurno vas mami, ali sam isto tako sigurna da ćete naći dovoljno vremena za nova pitanja i saznanja o našoj prelijepoj Vojvodini.

1. Koje godine je Sombor postao slobodni kraljevski grad?

- a) 1720.
- b) 1749.
- c) 1800.
- d) 1820.

Nakon višegodišnjih pregovora i uplate 150.000 rajnskih forinti u carsku blagajnu, carica **Marija Terezija** je, 17. veljače 1749. godine, stavila svoj potpis i pečat na Elibertacionu povelju, čime je Sombor preveden u red slobodnih i kraljevskih gradova Ugarskog kraljevstva, sa svim pripadajućim pravima, grbom, pečatom i titulom Regiæ Liberæque Civitatis Zomboriensis.

3. Tko je buklijaš kod Šokaca?

- a) ceremonijal-majstor za svadbe
- b) kuhar
- c) svirac
- d) učitelj

Nije lako biti buklijaš, to je važna i odgovorna zadaća. U Sonti je to najčešće bio šogor ili ujak iz bliže, ili čak dalje rodbine, ili prijatelj.

2. U Deliblatskoj pješčari se može naći nekoliko biljnih vrsta koje se ne mogu vidjeti nigdje drugdje u Srbiji. Koja biljka s popisa ne pripada ovom nizu, odnosno nije joj Deliblatska pješčara jedino nalazište u Vojvodini i Srbiji?

- a) banatski božur
- b) pješčarski šušuljak
- c) Pančičev pelen
- d) kockavica Degenova

Bogatstvo flore Deliblatske pješčare je izuzetno bogato i ogleda se u postojanju od oko 900 vrsta viših biljaka, od kojih su mnoge rijetkosti, relikti i rariteti, kao i vrste koje su u svom rasprostranjenju ograničene na Panonsku niziju.

4. U kojem vojvođanskom mjestu se održava Water fest?

- a) u Rumi
- b) u Bečeju
- c) u Subotici
- d) u Novom Sadu

Festival »Water fest« pokrenut je prije šest godina s ciljem da građane informira i educira o značaju zaštite i očuvanja vode i mogućnostima održivog korištenja jednog od osnovnih prirodnih resursa. Organiziraju se razne aktivnosti.

SLIKOPRČA

JEDNA SE CIJELE ZIME SKRIVALA U
AKCIJU U BAŠTI. KADA JE UGRIJALO ZEMlju I
SU SVE POGRABILE I PROČEŠljALE JE
SU SE POŽEJELA IGRATI NA ZEMlju.
SU JE I DOZIVALI NA SVE DOK NO, NEDOSTAJALA
TRAŽILI SU JE I BILI A NAJVIŠE. NIJE PROVIRILA
SVI SU STAROS ŠUPI. VESELA IGRA ČULA IM
JE U ZAGRYAJ. IGRACKA TRAJALI SU JOŠ
JE PROMOLILO JE IZ JE
JE SKRIVATI SE U I POLETJELE DJEU U
JE SVUDA. TO JE
JE SVIMA OMIGENA IGRACKA TRAJALI SU
JE IZASLA GLAVICE I UKRASILA DVA
SU ČEKALE ŽURNO JE ALATKAMA KOJE
SU POKOSILA DVORIŠTE. ŽURNO JE IZASLA
MLADU PROJEĆE I DRUGIM

POZOR: PAZI DA TI SE NE ZAVRTI U GLAVI DOK ČITAŠ.

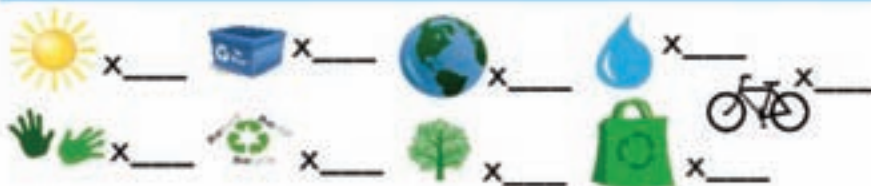
ZEMLJA - naš dom

U OVOME MJESECU OBILJEŽAVAMO DAN PLANETA ZEMLJE. VAŽNOST ČUVANJA PLANETA NA KOMU ŽIVIMO I KOJI NAS HRANI JAKO JE ZNAČAJNA ZA SVE NARAŠTAJE. ZABAVITE SE I NAUČITE VAŽNE STVARI O NAŠEM PLANETU ZEMLJI.

ZADATAK

ZBROJI SIMBOLE I TOČAN BROJ UPIŠI NA PREDVIĐENO MJESTO.

Earth Day I Spy

NE SMIJE SE ZABORAVITI DA SU LJUDI JEDINA BIĆA NA SVIJETU KOJA MOGU POMOĆI NAŠEM PLANETU!

STVARI KOJE TREBAŠ ZNATI O ZEMLJI:

- ZEMLJA JE TREĆI PLANET UDALJEN OD SUNCA
- OKO 2/3 ZEMLJE JE PREKRIVENO VODOM
- ZEMLJA JE STARA OKO 4,5 MILIJARDI GODINA
- MJESEC KRUŽI OKO ZEMLJE. 1 KRUG – 1 MJESEC U KALENDARU
- ZEMLJA JE DOM LJUDIMA, TE MILIJUNIMA VRSTA ŽIVIH BIĆA

Ma Piuković

travanj 2021.

HRCKOVE MOZGALICE

1. Što je to gravitacija? Zaokruži točan odgovor.

- a) Gravitacija je vrsta planeta.
b) Gravitacija je sila teže koja privlači tijela. Zovu je još i Zemljina teža.
c) Gravitacija je sila koja omogućuje tijelima da lebde.

2. Odredi rod i broj pridjeva, upiši u tablicu.

PRIDJEV	ROD	BROJ
topli (čaj)		
crvena (majca)		
zvjezdane (noći)		
nemirna (djeca)		
čist (planeta)		
velika (lutka)		
umiljata (maca)		
glasna (muzika)		
prljava (cipela)		
svileni (rubac)		

3. Polja s vazda zelenim biljkama oboji tamno zelenom, a polja s listopanim biljkama oboji svijetlo zelenom bojom.

LIPA	JELA	BREZA	PANČIĆEVA OMORIKA
BOR	KESTEN	HRAST	PLATAN

4. Poveži s vrstom biljke (drvo, žbun, zeljasta biljka) plodove koji su navedeni:

kupina
šljiva
kruška
aronija
kajsija

drvo
žbun
zeljasta biljka

jabuka
jagoda
breskva
malina
višnja

5. U bazenu pliva 43 djece, a izvan bazena stoji još 34 djece. U vodu je skočilo 8 djece. Koliko je sada djece izvan bazena, a koliko u bazenu?

Račun: _____

Rješenje: _____

Završen kviz *Čitam i skitam*

Kao što svi znate, kviz za poticanje čitanja *Čitam i skitam* završen je za ovu godinu, a 6. travnja izvučeni su i sretni dobitnici. Dodijeljene su čak 282 nagrade, a glavna nagrada i ove godine bio je bicikl. Sretna dobitnica ovoga ekološkog

dvokotača je **Petra Savić**, učenica petog razreda OŠ *János Hunyadi* iz Čantavira, a bicikl je dar tvrtke *Venera bike*.

Ono što smo mogli zaključiti iz popisa nagrađenih jest da ste se i vi, učenici hrvatskih odjela, u lijepom broju uključili u ovogodišnji kviz. Bravo za sve sudionike, a nagrađenima čestitamo!

Kako biste sudjelovali u ovome kvizu, trebalo je pročitati određeno štivo i točno odgovoriti na postavljena pitanja, što ste očito uspješno odradili. Kao i ranijih godina, i ove su dodijeljene sjajne nagrade: vaučeri u trgovinama igračaka, slušalice, besplatni internet, tastature za računalo, USB memorije, stolne lampe, ruksaci, puzzle, zidni satovi, knjige, obiteljske ulaznice u ZOO vrt, majice, šalice, ulaznice za kino, ulaznice za Dječje kazalište, ulaznice za bazen, razni poklon paketi, a ono što će ostati za budućnost i kao vaš doprinos ekologiji jest 50 sadnica javora, za koje vjerujem da su već našle svoje mjesto u prirodi.

Ovaj kviz već trinaestu godinu za redom organizira Gradska knjižnica Sobotica, a izvlačenje nagrada je održano online, bez prisustva djece uz izravni prijenos na sva tri Facebook profila Gradske knjižnice Subotica (srpskom, mađarskom i hrvatskom jeziku).

Ž. V.

HRCKOVI DETEKTIVI

Točan odgovor iz prošlog broja:

Bela Gabrić rođen
je prije 100 godina

Nagrađeni detektivi:

Lea Rica – OŠ *Moša Pijade*, Bereg
Emanuela Kiš – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Marijan Ivanković Radaković – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
Lana Stantić – OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin
Matej Temunović – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Ivona Pejak – OŠ *22. oktobar*, Monoštor
Josip Skenderović – OŠ *Matija Gubec*, Tavankut
Hana Holpert – OŠ *Bratstvo-jedinstvo*, Bezdan
Ana Dulić – OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin
Jovana Orlić – OŠ *Ivan Goran Kovačić*, Sonta

Nagradno pitanje:

Kako zaštititi okoliš?
Navedi jedan primjer.

KUPON

Odgovor:

Ime

Prezime

Adresa

Mjesto

Škola

Razred

Lanin mudri slatkiš

Priprema:

1. Staklenom čašom iz tost kruha izvadite krug koji ćete namazati puterom od kikirikija.
2. Očistite bananu i narežite na kolutove te od banane i borovnica napravite oči.
3. Maline prerežite na pola i njih iskoristite za krila sove.
4. Za dekoraciju stavite čokoladni keks u obliku sunca i zvjezdice, ukrase za tortu. Zatim ispod sovice po želji postavite grančicu i ispod dekorirajte kandiranim zelenim voćem i ostatkom borovnice.
5. Budite kreativni.

Dobar tek!

*Lanin mudri slatkiš je za vas pripremila **Lana Stantić**. Lana je učenica drugog razreda OŠ Vladimir Nazor u Đurđinu. Pohađa II. pripremni razred niže Glazbene škole u Subotici gdje svira klavir. Veoma voli životinje, jako je kreativna i često nešto izrađuje ali uglavnom od recikliranog materijala, jer posebnu pozornost posvećuje zaštiti okoliša.*

Vrijeme pripreme:
7 minuta

Potrebni sastojci:

tost kruh

kikiriki puter

banana

borovnica

malina

keks u obliku sunca

kandirano zeleno voće

zvjezdice, ukrasi za tortu

B. I.

Moj kućni ljubimac

KATARININ HRČAK

Životinja: HRČAK ROKI

Vlasnica: **Katarina Vukadinović**

Hrana: baka i ja ga hranimo. Jede mrkvu, salatu... Sve.

Higijena: skupa s mamom čistim njegov kavez.

Trening: E, to radim sama, sama ga treniram.

Najčešće boravi u kavezu koji je na kat, a omiljen mu je donji kat.

Zanimljivosti o hrčku:

- hrčak je živahna i čista životinja
- voli živjeti sam
- danju miruje, a noću je živahan
- živi oko 4 godine
- ima velike kese ispod obraza u kojima čuvaju zalihe hrane
- postoje sirijski (zlatni), ruski i kineski hrčak
- težina mu je od 28 do 184 grama
- postoji i divlji hrčak
- živi u kavezu kog treba smjestiti u tamni dio prostorije
- u kavezu treba biti kotač za vježbanje
- hrani se zrnevljem, sjemenkama, orasima i lješnjacima, te opranim voćem i povrćem
- poji se vodom u bočici s metalnom slamčicom, koju ne može glodati
- voli glodati drvo, jer ima dva duga sjekutića
- hrčka s dugom dlakom treba četkati svakodnevno
- spava na podlozi od piljevine

Poly i ja

Desetogodišnja Cécile teško se prilagođava životu na selu. Dolazak putujućeg cirkusa napokon joj nudi malo za-

bave. Svi žure vidjeti Poly, najveću atrakciju. Cécile, međutim, otkriva da vlasnik Brancalou zlostavlja jednu životinju i odlučuje ju spasiti! Skrivajući svoju novu prijateljicu od odraslih, Cécile pronalazi neočekivane saveznike u tajanstvenom Victoru i djeci iz sela. S Brancalouom za petama, Cécile i Poly kreću u avanturu punu opasnosti i iznenađenja.

Godzilla vs. Kong

Legende se sudaraju u četvrtom filmu serijala. Dok se ovi mitski protivnici susreću u spektakularnoj bitci koja traje kroz stoljeća, sudbina svijeta visi o koncu. Kong i njegovi zaštitnici kreću na opasno putovanje kako bi pronašli njegov pravi dom, a s njima je i Jia, mlada djevojčica bez roditelja, s kojom je stvorio jedinstvenu i moćnu vezu. Ali neočekivano se nađu na putu razjarene Godzille. Epski sukob dva titana – potaknut nevidljivim silama – samo je početak misterija koji leži duboko u srži Zemlje.

U osam smjerova pronadi i precrtaj sljedeće riječi: POVRĆE, DOM, RAČUNALO, RUPČIĆ, SUNČANJE, ŠPORT, VRTIĆ, ČAJ, ČARAPA, ČAŠA, ČEŠALJ, ČUDO, DŽEP, ĐAK, HLAČE, KORNJAČA, LIŠĆE, NOĆ, OBJED, OČI, PAPUČE
Preostala slova dat će konačno rješenje. Upiši ga u kvadratiće ispod osmosmjerkke.

O	D	U	Č	T	M	A	Č	O	Ć
P	E	DŽ	R	H	P	O	B	O	I
A	S	O	O	A	L	J	D	Č	T
K	P	O	R	LJ	E	A	P	I	R
Š	O	A	L	D	A	P	Č	E	V
Ć	Č	R	K	A	A	Š	Nj	E	E
I	L	A	NJ	P	N	A	E	Ć	A
Č	Đ	I	U	A	Č	U	R	Č	Š
P	Ć	Č	Š	N	Č	V	Č	I	A
U	E	O	U	Ć	O	A	S	A	Č
R		S	N	P	E	J	A	Č	R

--	--	--	--	--	--	--	--

PRONAĐI PUT

Mali matematičari, pozornost! Riješite križaljku prema ponuđenim slikama geometrijskih tijela i geometrijskih likova, kao i računskih radnji, i u označenim poljima dobit ćete konačno rješenje - naziv za najmanju dekadsku jedinicu.

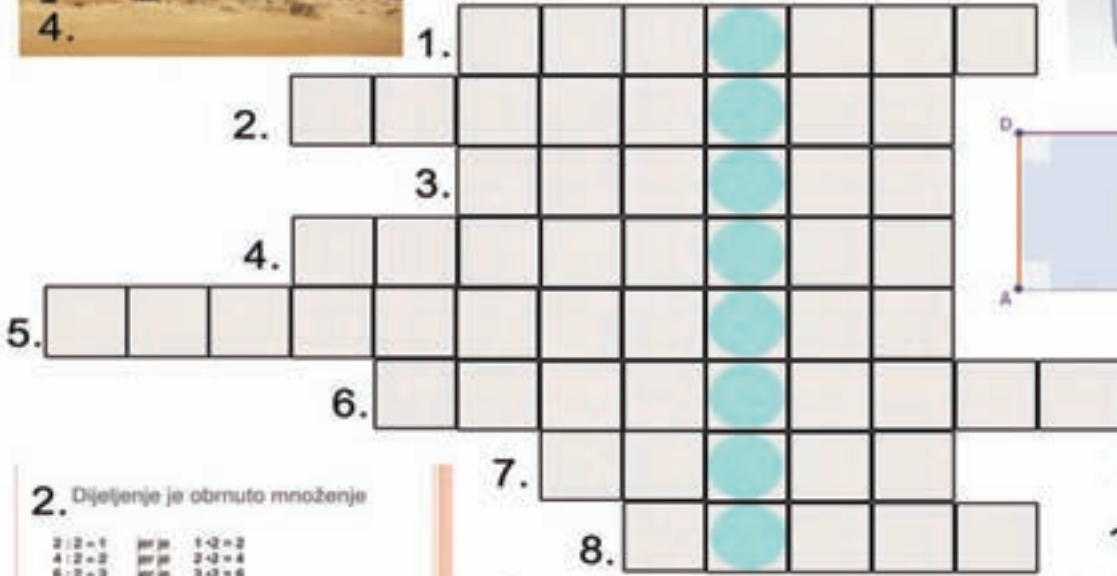
4.

7.

8.

5.

1.

2. Dijeljenje je obrnuto množenje

2 : 2 = 1	per se	1 · 2 = 2
4 : 2 = 2	per se	2 · 2 = 4
6 : 2 = 3	per se	3 · 2 = 6
8 : 2 = 4	per se	4 · 2 = 8
10 : 2 = 5	per se	5 · 2 = 10
12 : 2 = 6	per se	6 · 2 = 12
14 : 2 = 7	per se	7 · 2 = 14
16 : 2 = 8	per se	8 · 2 = 16
18 : 2 = 9	per se	9 · 2 = 18
20 : 2 = 10	per se	10 · 2 = 20

Što je kvadar?

3.

6.

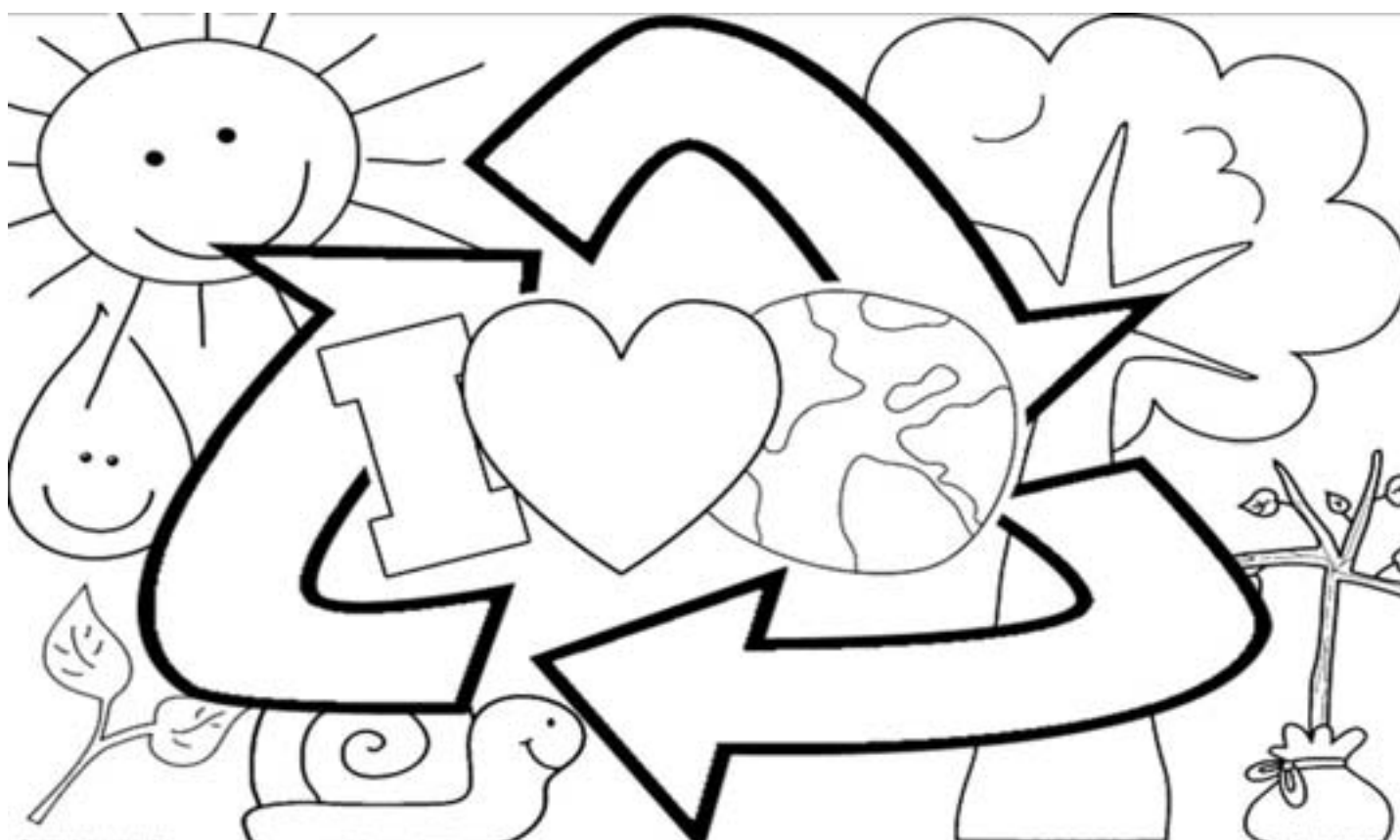

5 - 3 = 2

3 - 4 = -1

OBOJI

Ovoga Uskrsa...

Broj 73

Tekst: Slađana

Crtao: Petar

Tikvicki

Pa, onda malo iglom s obje strane

i samo ispušeš...

Bljekk, odvratno...

Zveki, neke rupe su ipak prevelike...

Pa da tu gore idu mašne

I malo kasnije...

E, evo, ja sam ih sašila, a svezat ćeš znati i sama.

A koliko se ja razumijem, ti o tome ne znaš ništa.

Ja ne, ali znam tko zna... ajmo

Koga je sad zavrnila?

Hvala, teta Valerija. Odmah ću jedno svezati da im pokazem.

Dakle, ovako to treba izgledati.

